

Nuorten vaikuttamismahdollisuudet Helsingissä

Nuoret Helsingissä

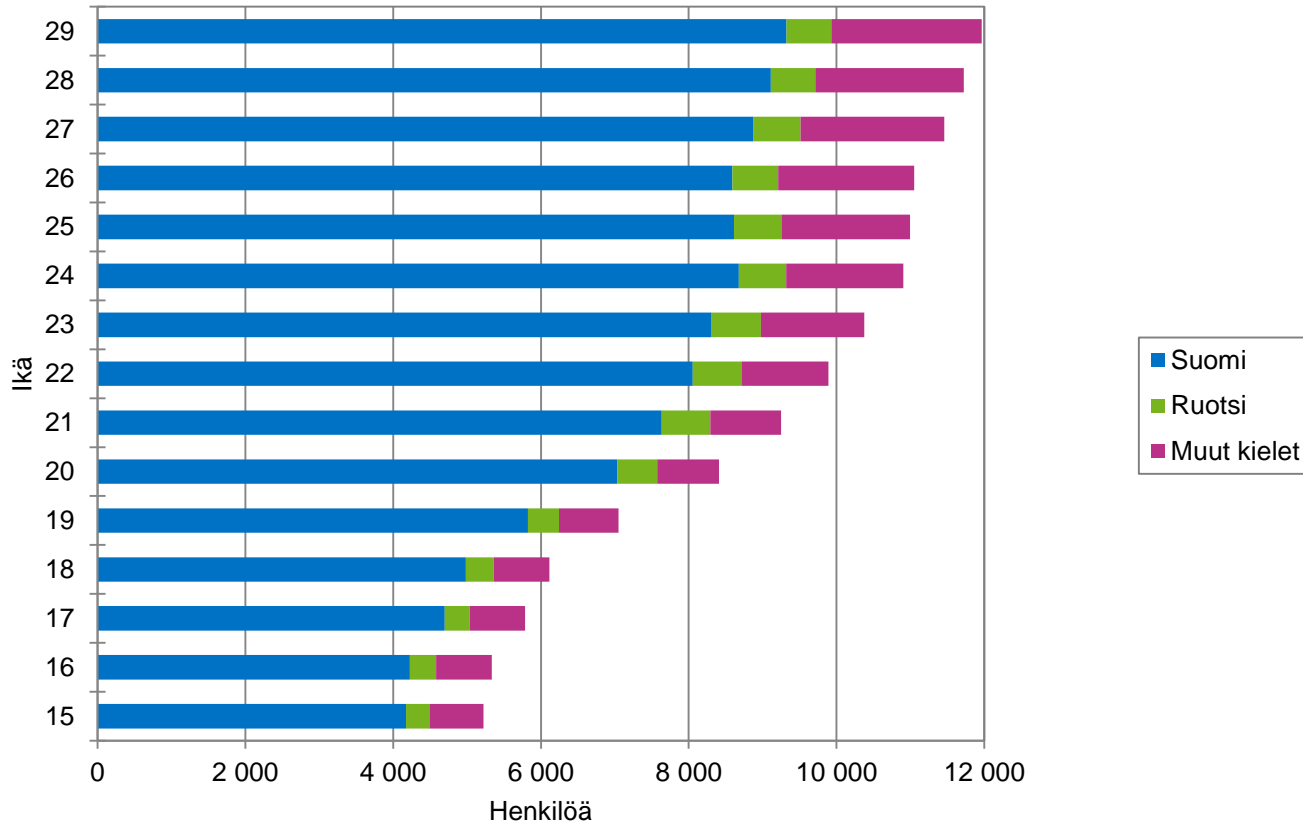

- Vuoden 2013 alussa 15–29-vuotiaita oli Helsingissä 135 528 eli 22 % koko Helsingin väestöstä ja 14 % koko maan samanikäisistä
- Helsinkiin muuttaa vuosittain yli 9 000 20–24-vuotiasta muualta Suomesta ja noin tuhat ulkomailta (5 v ka)
- Nettomuutosta pelkästään 20–24-vuotiaat vastaavat 74 % positiivisesta väestönkasvusta muuttoliikkeessä (5 v ka)

Helsingin 15–29-vuotias väestö iän ja äidinkielen mukaan

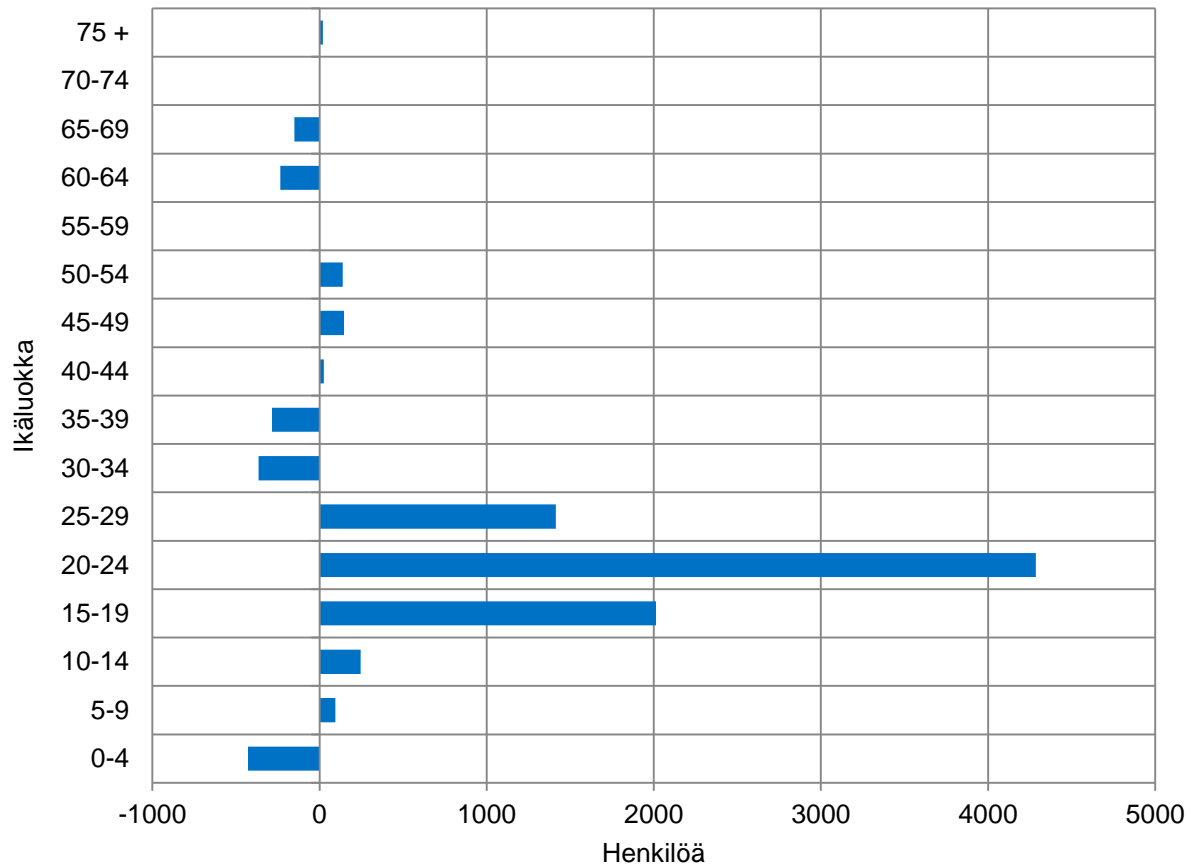
1.1.2013

Lähde: Tilastokeskus

Helsingin nettomuuttoliike vuonna 2013

Lähde: Tilastokeskus

Nuorten koulutus

- Helsingiläisistä 20–29-vuotiaista 80 % oli suorittanut jonkun perusasteen jälkeisen tutkinnon vuoden 2011 lopussa. Koko maassa vastaava osuus on 82 %.
  - Helsingin suuri maahanmuuttajaväestö vaikuttaa koulutustasotietoihin; tilastoissa vain Suomessa suoritettut tutkinnot.
- Vuonna 2011 peruskoulun päättäneistä siirtyi tutkintoon johtavaan koulutukseen samana vuonna Helsingissä 87 %, koko maassa 93 %.
- Helsingiläisistä 16–29-vuotiaista oli työn ja koulutuksen ulkopuolella 7 % ikäluokasta vuoden 2011 lopussa: ei perusasteen jälkeistä tutkintoa, eivät opiskele, ei töissä, eläkkeellä tai varusmiespalveluksessa
  - Miesten osuus 53 %, vieraskielisten osuus 48 %

Nuorten työttömyystilanne

- Nuorten työttömyystilanne syyskuussa 2013 Helsingissä:
  - Alle 20-vuotiaita työttömiä 650
  - Alle 25-vuotiaita työttömänä yli 2 900
  - 25–29-vuotiaita työttömiä yli 3 500
- Alle 25-vuotiaiden työttömyysaste 6,3 % vuoden 2012 lopussa
- Vuoden 2013 tammi-syyskuussa nuorten työttömien määrä on Helsingissä kasvanut 28 %. Nuorisotyöttömyyden kasvu on ollut reipasta myös pääkaupunkiseudulla, suurissa kaupungeissa ja koko maassa.

Aktiiviseen kansalaisuuteen opitaan

- Nuoria kuultava päätöksenteossa
- Lainsäädäntö velvoittaa lasten ja nuorten osallisuuteen
- Perustuslaki: Lasten ja nuorten tulee saada vaikuttaa itseään koskeviin asioihin kehitystään vastaavasti
- Kuntalaki: Kuntalaisilla oltava mahdollisuus osallistua ja vaikuttaa kunnan päätöksentekoon
- Nuorisolaki: Nuorille tulee järjestää mahdollisuus osallistua paikallista ja alueellista nuorisotyötä ja politiikkaa koskevien asioiden käsittelyyn. Nuoria on kuultava heitä koskevissa asioissa

Nuorten vaikuttamismahdollisuudet

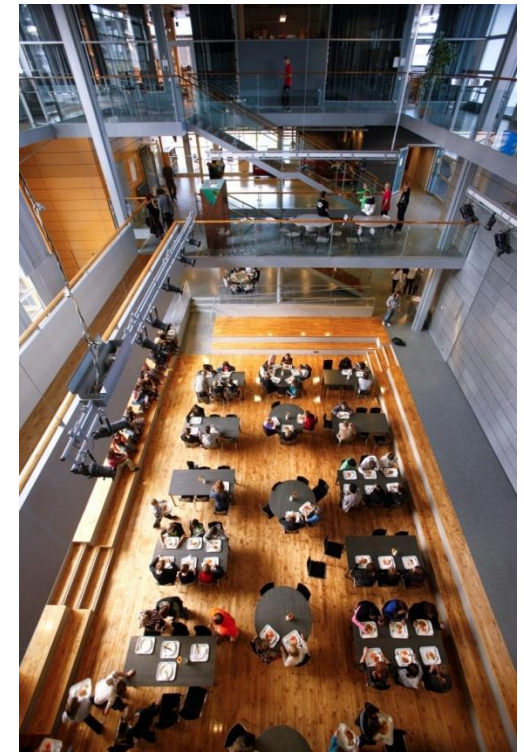
- 2000-luvun alussa Hesan Nuorten Ääni -toiminta
- Vuonna 2011 perustettiin uusi nuorten vaikuttamisjärjestelmä Ruuti
- Nuoret Helsingissä –tutkimus (2011):
  - 20% nuorista osallistunut koulujen oppilaskuntatoimintaan tai Avoimiin Forumeihin
  - Muita: nuorisotalojen toiminnan suunnittelu ja nuorten vaikuttajaryhmät, alueelliseen vaikuttajaryhmä, Nuorten Ääni -toimitus, nettiadressit
- Yhteisöllinen toimintakulttuuri vaikuttaa positiivisesti oppilaiden opiskelutaitoihin, koulu-uupumukseen ja sosiaalisiin taitoihin (Yhteisöllisyys Helsingin peruskoulujen voimavaraksi –tutkimus 2011)
- Nyt esim. Ravintolatoimikuntapilotti ja Yhteisöllinen koulu –hanke (Opetusvirasto)

Ravintolatoimikuntapilotti

- Ylipormestarin oppilaskuntapäivien kannanotto, jossa nuoret toivoivat parempaa kouluruokaa
- 11 koulussa pilotoitiin ruokalatoimikuntia kevään 2013 aikana
- Oppilailta palautetta kouluruuista kyselyjen ja ruokaraatien kautta
  - Ruokalistalta poistettu ruokia, joista ei pidetä, kehitetty 20 uutta ruokalajia ja uudistettu reseptejä
  - Kehitystyö yhteistyössä Palmian tuotekehityksen kanssa
- Toiminta on tarkoitus laajentaa kaikkiin kouluihin lukuvuonna 2014–15

Yhteisöllinen koulu -hanke

- Kehitetään yhdessä koulun, oppilaiden ja muiden sidosryhmien kanssa kouluja, joissa oppilailla parempi mahdollisuus vaikuttaa oman koulun toimintaan
- Hanke koostuu Helsingin, Turun ja Lappeenrannan osaprojekteista
- **Yhteisöllisen tekemisen malli:** Suunnitellaan (unelmoidaan) ja tehdään (kokeillaan) yhdessä
- **Toisilta oppimisen festarit:** oppilaat opettavat toisilleen, aikuisille ja lähiympäristön asukkaille hallitsemiaan tietoja ja taitoja
- **Lasten tilastollinen vuosikirja:** innostaa lapsia tutkimaan omaa arkeaan ja tuottamaan tietoa heitä itseään kiinnostavista asioista
- **Mediatiimitoiminta:** koulun sisäiseen ja ulkoiseen viestintään osallistuminen

Kouluterveyskysely 2013

- Valtakunnallinen kysely keväällä 2013 peruskoulun 8.- ja 9.-luokkalaisille sekä lukioiden ja ammatillisten oppilaitosten 1. ja 2. vuoden opiskelijoille
- Tietoa nuorten elinoloista, kouluoloista, koetusta terveydestä, terveystottumuksista sekä oppilas- ja opiskelijahuollosta
- Kysyttiin myös oppilaiden vaikuttamismahdollisuuksia koulussa ja osallistumista koulun eri toimintoihin
- Helsingissä vastaajia peruskouluissa 8 000, yli 6 400 lukiolaista ja 1 600 ammattiin opiskelevaa

Kouluterveyskyselyn tuloksia: Helsinki

- Koulujen työilmapiiri on parantunut ja oppilaat kokevat tulevansa paremmin kuulluiksi kouluissa
- Koulukiusaaminen ja yksinäisyys ovat vähentyneet
- Osallisuuden kokemukset lisääntymässä
- Helsingin hyviin tuloksiin monia syitä:
  - Kaikissa Helsingin kaupungin kouluissa on käytössä jokin vuorovaikutustaitoja lisäävä ohjelma
  - Oppilashuollon palveluja on tehostettu.
  - Kiusaamiseen puututaan johdonmukaisesti.
  - Kaupunki on lisännyt lasten ja nuorten liikunta- ja kerhotoimintaa

Kouluterveyskyselyn tuloksia: Pääkaupunkiseutu

- Kouluoloissa on tapahtunut paljon myönteistä kehitystä 2010–2013
- Nuoret tiesivät huomattavasti paremmin, miten koulun asioihin voi vaikuttaa – parhaiten lukioissa. Kokemus kuulluksi tulemisesta on lisääntynyt, työilmapiiri kohentunut ja fyysiset työolot parantuneet
- Nuoret kokevat, että he uskaltavat ilmaista oman mielipiteensä luokassa ja että opettajat rohkaisevat heitä siihen.
- Yleisimmin osallistutaan koulun teemapäivien, juhlien, retkien ja leirikoulun järjestämiseen sekä oppituntien järjestelyihin
- Silti 43 % peruskoululaisista ja ammattiin opiskelevista sekä 27 % lukiolaisista ilmoitti, ettei tiedä miten koulun asioihin voi vaikuttaa.
- Suomessa nuoret osallistuvat koulun toimintoihin selvästi muita Pohjoismaita harvemmin.

Nuorten arvot osaksi opetussuunnitelmaa

- Kaupungin peruskoulut saivat Ruuti-päätäjämilitissä keväällä 2013 tehtäväksi kehittää opettajien ja oppilaiden yhteisen toiminnan suunnittelun menetelmiä
- Kevään Ylipormestarin oppilaskuntapäivillä oppilaat ottivat kantaa kouluasioihin
- Keskustelu jatkuu verkossa
- Kaikissa kaupungin kouluissa on järjestettiin tänä syksynä oppilaskuntapäivät, joissa oppilaat ottivat kantaa siihen, millaisiin arvoihin uusien opetussuunnitelmien tulisi perustua.